

85 de meesten van ons beter kennen.
Zo zijn het Franse *personne* en het
Italiaanse *persona* vrouwelijke
woorden,²⁾ ook als ze naar een man
verwijzen. Ook *majesté* en het
90 Nederlandse ‘majesteit’ zijn
vrouwelijke woorden, al zal niemand
naar Willem-Alexander verwijzen met
zij, hoe jammer dat wellicht vanuit
emancipatoir perspectief ook is.

naar: Sjoerd van Hoorn
uit: NRC Handelsblad, 21 december 2021

*Sjoerd van Hoorn studeerde filosofie aan de Katholieke Universiteit
Nijmegen. Hij schrijft voor diverse tijdschriften en digitale podia.*

noot 1 Zowel *écriture inclusive* als *inklusive Schreibweise* betekent ‘inclusieve schrijfwijze’. Bij
een inclusieve schrijfwijze worden in een tekst bij voorkeur genderneutrale
persoonsaanduidingen gehanteerd; als er geen genderneutrale aanduiding mogelijk is,
worden zowel mannelijke als vrouwelijke woorden weergegeven in één algemene
aanduiding (zoals ‘leerling*e’).

noot 2 Zowel *personne* als *persona* betekent ‘persoon’.

noot 3 De gendertheorie maakt een verschil tussen sociaal-culturele en identiteitsaspecten
van sekse (gender), en de lichamelijke en biologische aspecten van sekse (geslacht).

95 **(6)** Wie meer vrouwelijkheid in de
taal wil, hoeft zich niet in
gendertheoretische³⁾ bochten te
wringen. De waarheid is dat hij of zij
zich alleen maar hoeft te verdiepen in
100 de rijkdom die onze taal al in zich
draagt. ‘Waarheid’ is trouwens
vrouwelijk.

Tekst 4

Mensen willen graag kiezen, maar zijn er helemaal niet zo goed in

(1) Onlangs besloot ik dat ik oud
genoeg was voor een chique
reiskoffer, en begon te googelen.
Drie uur later overzag ik ontmoedigd
5 het slagveld op mijn scherm: dertig
open tabbladen met half gelezen
testrapporten en klantrecensies, die
de angst om de verkeerde keuze te
maken allemaal niet konden sussen.
10 In mijn hoofd zeurde een vermanend
stemmetje: die tijd had je best beter
kunnen besteden.
(2) O nee, kreunde ik dus, toen
webwinkel Amazon vorige week een

15 Nederlandse site aankondigde.
’s Lands retaildeskundigen,
opgetrommeld om de aanstaande
oorlog tussen winkelstraat en
webwinkel te duiden, spiegelde de
20 consument immers nóg meer
keuzevrijheid voor, betere service, en
lagere prijzen.
(3) Of je met webwinkelen echt
goedkoper uit bent, vraag ik me
25 trouwens af. Ja, aan de kassa. Maar
het geld dat je daar betaalt, stroomt
naar anonieme aandeelhouders, in
plaats van naar de winkel om de

hoek die er eerder toe geneigd zal
30 zijn daarmee uw voetbalvereniging te
sponsoren of uw buurmeisje als
zaterdaghulp in te huren. Maar het
gaat mij nu om die keuzevrijheid.

Want dat is toch een van de redenen
35 dat we bij Bol of Amazon uitkomen,
ondanks onze sympathie voor de
buurtwinkel. Zo is er in onze straat
een handelaar in koffers en
lederwaren. Alleen kon het beperkte
40 assortiment mij daar niet meer
bekoren, nu ik wist wat er online te
krijgen was.

(4) Mensen willen nu eenmaal
kiezen, volgens psycholoog en
45 keuze-expert Simona Bott. Het
tragische is: dat willen ze zelfs als ze
er niet beter van worden. Zo deed ze
een experiment met een
wiskundetoets, waarbij de helft van
50 de deelnemers mocht kiezen welke
vragen ze beantwoordden, en de
andere helft vragen kreeg
toegewezen. Je zou verwachten dat
de 'kiezers' hoger scoorden, omdat
55 ze makkelijke opgaven konden
selecteren. Maar ze raakten in
tijdnood, en scoorden daardoor
slechter. Kennelijk onderschatten we
de tijd die het ons kost om keuzes te
60 maken.

(5) Uit een ander experiment bleek
dat mensen die uit vier smaken niet-
zo-lekkere yoghurt mochten kiezen,

minder tevreden waren dan mensen
65 die een schaalpje kregen
toegewezen. Kennelijk geven we
onzelf de schuld van een verkeerde
keuze.

(6) Ik werd voor die compulsieve
70 keuzevrijheid behoed, toen ik me
realiseerde dat onze kofferwinkel het
hoofd boven water houdt als
ophaalpunt voor pakketjes. Daar een
online bestelde koffer ophalen, kon ik
75 niet over mijn hart verkrijgen. Dus
toog ik naar die winkel voor een
koffer die ik eigenlijk niet uitgekozen
zou hebben.

(7) Toen gebeurde iets onverwachts:
80 de winkelier klaarde helemaal op
omdat ik nu eens niet voor een
pakketje kwam maar voor een koffer.
Hij leek wel de heen- en weerwolf uit
Pluk van de Petteflet,¹⁾ die eindelijk
85 een passagier krijgt, en zijn
enthousiasme voor een van zijn
modellen sloeg zowaar een beetje op
mij over. Verliefd ben ik er nog altijd
niet op, maar ik moet wel steevast
90 glimlachen als ik die koffer nu
tevoorschijn haal.

(8) Dit alles is geen pleidooi voor
sovjetstaatskoffers²⁾ in één smaak.
En er moet ook maar net een
95 kofferwinkel om de hoek zitten. Maar
als die er zit, kan afzien van je
keuzevrijheid een bevrijding zijn.

naar: Seije Slager

uit: Trouw, 26 januari 2020

Seije Slager is politicoloog en redacteur van Trouw.

noot 1 *Pluk van de Petteflet* (1971) is een jeugdboek van Annie M.G. Schmidt.

noot 2 'sovjetstaat-': verwijzing naar de communistische staat de Sovjet-Unie (1922-1991),
waarin de inwoners vanwege de centraal geleide economie doorgaans weinig te
kiezen hadden bij het kopen van goederen